

Roodbonte wederopstanding Pietjes

De rijke geschiedenis van de Pietjes: van Adema 21 van de Woudhoeve tot Huybens Red Tequila

Tijdens de jongste indexdraaien debuteerde een handvol fokstieren uit stiermoeder Huybens Pietje 514. De fokkracht van de al ruim een eeuw diep beminde Pietjes van de Woudhoeve komt hiermee na Russel en Superior opnieuw tot expressie.

Een uitgebreide reportage over de Pietjes van de Woudhoeve in de Friese Vee fokkerij van augustus 1980 werd afgesloten met de volgende woorden. 'Maar vergisssen we ons sterk, wanneer we op de weg naar die nieuwe toekomst (na de introductie van de holsteins, red.) een belangrijk spoor getrokken zien worden door diezelfde Pietjes?'

Inmiddels weten we dat de Pietjefamilie aan deze verwachtingen ruimschoots heeft voldaan. Na de fokstieren Woudhoeve Russel, Woudhoeve Superior en Almere Pericles is het even stil geweest rond de wereldberoemde koefamilie. De jongste indexdraaien brachten daar echter snel verandering in doordat zes rood-

bonte fokstierwaardige zonen uit Tulipdochter Huybens Pietje 514 de nationale en internationale topindexlijsten bestormden. De meest opvallende is Faberzoon Huybens Red Tequila van CR Delta en VRV, die met een fraaie productieverering en hoge fokwaarden voor uier (111) en benen (109) de familietraditie hooghoudt.

De internationaal vermaarde Pietjefamilie reikte op de Woudhoeve in het Noord-Hollandse Oosterblokker tot grote hoogte, maar de oorsprong van de koefamilie is rond 1900 gelegd in de Friese stal van Jepma te Mantgum. In 1936 kochten wijlen Kees en Arie Ruyter daar Lindberghdochter Pietje E 2, min of meer ter com-

pensatie na een afgeketste transactie van een dekstier.

'Mijn vader en oom kochten Pietje destijds voor 750 gulden en dat was een flink bedrag', weet de inmiddels 78-jarige George Ruyter zich nog te herinneren. 'Met deze koe hebben we buitengewoon best gefokt. Wat de Pietjes kenmerkte was hun robuuste en oerdegelijke verschijning gecombineerd met een geweldige uier en beste benen. Daarbij gaven ze veel melk in combinatie met goede gehalten. Bepaalde koefamilies geven vrijwel altijd de goede eigenschappen door aan de volgende generatie. De Pietjefamilie is er zo één.'

Gouden tijden

Na meerdere generaties kwam onder andere de legendarische fh-stier Adema 21 van de Woudhoeve ter wereld. 'We hebben Adema 21 voor 30.000 gulden verkocht aan ki-vereniging Hollands Noorden. Vanwege een infectie werd hij echter afgekeurd en kwam hij terug naar Oosterblokker. Met hulp van professoren is hij later toch nog genezen van de infectie en hebben we hem verhuurd aan KI Sijbekarspel, waar hij acht jaar dienst gedaan heeft als ki-stier. De 30.000 gulden heeft hij vervolgens ruimschoots opgebracht. Het waren gouden tijden', verzucht George Ruyter. De preferente fokstier Adema 21 is in een standbeeld vereeuwigd en houdt voor het Westfries Museum in Hoorn de herinneringen staande.

Uit dezelfde lijn vertrokken vanuit Noord-Holland de omgedoopte stieren Hunday Adema 88 naar Engeland en Gordon en Bjerringbro Frans naar Denemarken. De fh-stieren maakten in deze landen zoveel furore dat er van hun dood melding werd gemaakt op tv en in de krant.

Op de Woudhoeve plantte de Pietjeslijn zich intussen onverminderd voort en werd Pietje 131 de stammoeder van alle uit de Pietjes afkomstige fokstieren die de afgelopen jaren fokwaarden kregen. De dochter van Adema 312 van de Woudhoeve stierf op ruim vijftienjarige leeftijd, slechts tien kilogram verwijderd van de honderd ton melk. George Ruyter,

Pietje 131 (v. Adema 312 van de Woudhoeve), 89 punten
Productie: 7.11 9169 4,37 3,32

die de complete Pietjestamboom nog altijd feilloos ophaalt, noemt Pietje 131 als zijn favoriet uit de gehele lijn. 'Ze had voor toentertijd een geweldig lange vooruier en ze wilde bijzonder goed fokken.' Pietje 131 bracht onder andere de tweeling Pietje 145 en Pietje 146 ter wereld, die samen als preferente stammoeders aan de basis staan van de splitsing in de roodbonte en zwartbonte foklijn (zie stamboom). De dochters van Blitsaerd

Setskes Keimpe vormden meteen het einde van het Fries-Hollandse tijdperk op de Woudhoeve. Via de Duitse Sternvader van Pietje 187 deed de holsteinfokkerij zijn intrede in de Pietjefamilie. Verschillende foklijnen resulteerden vervolgens in de bekende gehaltenespecialist Woudhoeve Russel en exterieurstier Woudhoeve Superior. Ook Woudhoeve Dunker en Woudhoeve Flyer, die nog altijd op de stierenkaart staat, brachten het tot fokstier.

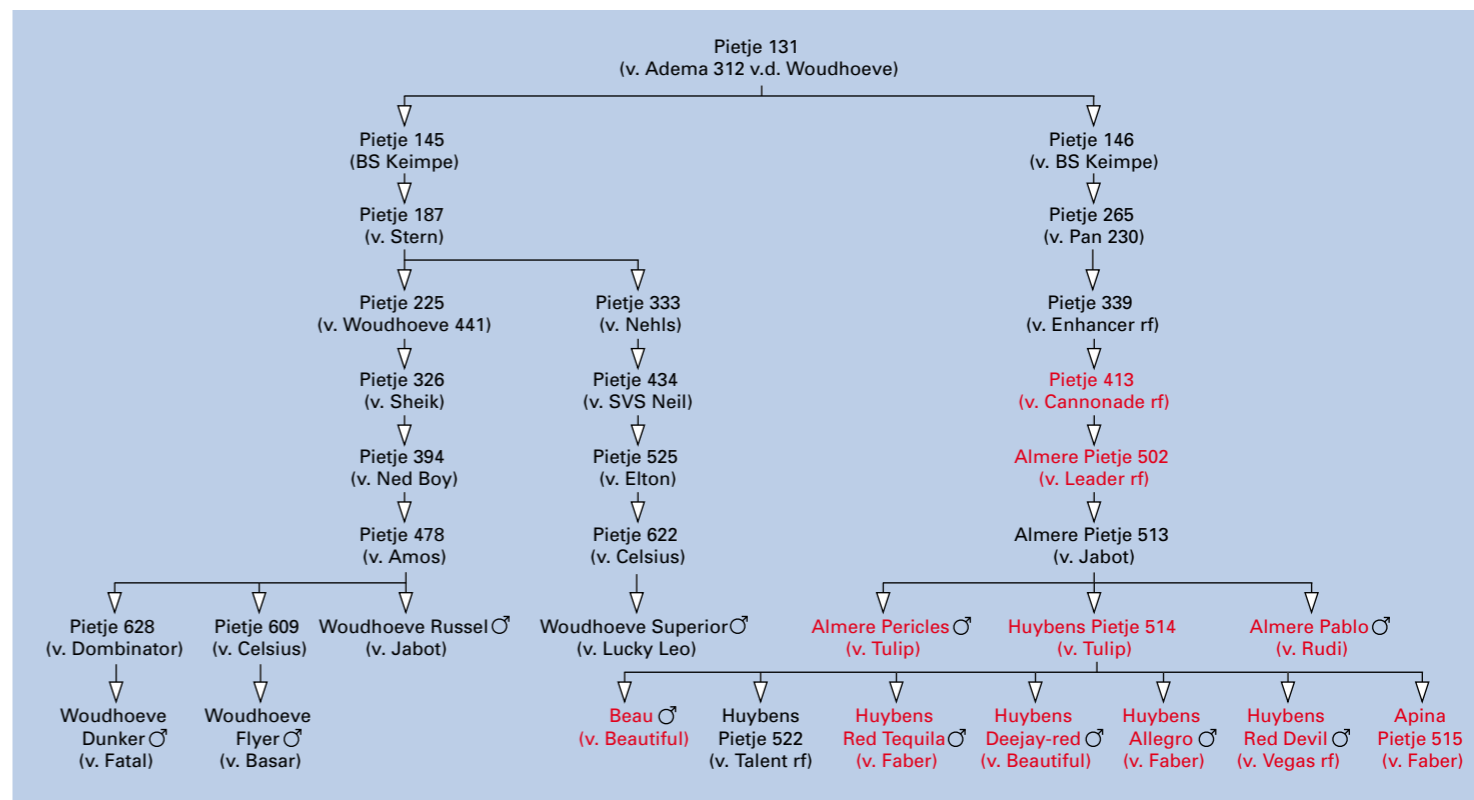
Roodbont niet erkend

De geschiedenis van de Pietjes is niet volledig weer te geven door het grote aantal invloedrijke koeien en stieren die de Pietjes hebben voortgebracht. 'Kort voordat we ons bedrijf vanwege gezondheidsproblemen in 2006 beëindigden, passeerden we volgnummer 1000 van stieren bedoeld voor de fokkerij die op de Woudhoeve geboren zijn', vertelt Jan Ruyter, zoon van George. 'Dat waren overigens niet alleen stieren uit de Pietjes, maar ook uit de Agatha's en Setske's. Een groot gedeelte van deze stieren diende als dek-

stier, maar ook over ki-interesse hebben we nooit te klagen gehad.'

De roodbonte Pietjeslijn die vanaf Pietje 146 een aparte familietak vormt, kwam bij het debuut van Almere Pericles in 2003 eigenlijk pas echt in het nieuws. Wanneer de roodfactor zijn intrede heeft gedaan in de Pietjes kan George Ruyter niet exact zeggen. 'Adema 21 had al de roodfactor omdat er van hem roodbonte kalfjes geboren werden. Een roodbont kalf was in die tijd echter haast een ramp en werd door het stamboek niet erkend.' Een groot aantal jaren later was in de stamboom van Pericles Pietje 413 het eerste roodbonte kalf. De dochter van roodfactorstier Cannonade verkocht Ruyter op een Coveco-veiling. De Ruyters weken hiermee af van de traditie waarin zelden Pietjes aan Nederlandse collega's te koop werden aangeboden. 'We hadden kalfjes genoeg en waren bang voor de korte vooruiers van Cannonade', verklaart George Ruyter. Adri Zekveld uit Almere kocht de roodbonte Pietje, die vervolgens in de Flevolandse stal een enorme wil tot produceren liet zien. Net als haar roodbonte Kinglea Leaderdochter Pietje 502 werd ze ingeschreven met 84 punten. Een spoeling van Pietje 502 met Jabot resulteerde in de zwartbonte Pietje 513, die eveneens uitblonk in melkijver en vanwege de roodfactor kon rekenen op ki-interesse. In combinatie met Rudi leverde dat als eerste fokstier Almere Pablo op.

Huybens Pietje 514 (v. Tulip), 87 punten, productie: 2.02 305 9705 4,65 3,66 lw 139

Niet veel later volgde productietopper Almere Pericles. De Tulipzoon kende zijn mindere punt in beenwerkvererving. Dat kan niet gezegd worden van zijn latere volle zus Huybens Pietje 514. Het nieuwe prefix duidt opnieuw op een switch in fokstallen. Van Zekveld beëindigde zijn bedrijf en Theo en Hanny Huyben uit Oosteind kochten een aantal melkkoeien uit zijn veestapel, waaronder Jabotdochter Pietje 513. 'Ik was altijd al gecharmeerd van de Pietjes en zag dat ze onder contract gestaan had voor Holland Genetics, HG. Ik had haar als eerste in mijn boekje aangestreept en kon haar uiteindelijk kopen voor een normale koeienprijs', weet Huyben zich te herinneren. 'Ze was toen drachtig van Tulip.'

Keiharde benen

De combinatie Tulip x Pietje 513 leverde op het bedrijf van Huyben het roodbonte vaarskalf Huybens Pietje 514 op. 'Wij hadden destijds alleen zwartbonten en met name mijn vader was anti-roodbont. Toch bleef Pietje, omdat ze aansprak en omdat we krap in de vaarskalfjes zaten. Op het moment dat ze afkalfde, kwamen net Pablo en Pericles door met goede fokwaarden. Pietje 514 stond daardoor vrijwel meteen in de belangstelling van veel ki-organisaties. Voor een stiercontract met HG spoelden we haar met proefstier Las Vegas, wat nu fokstier Red Devil heeft opgeleverd.'

Later volgden spoelingen met onder andere Faber en Beautiful. Pietje 514 maakte in Oosteind op een leeftijd van 2.02 jaar in 305 dagen een lijst met 9705 kg melk met 4,65% vet en 3,66% eiwit, wat resulteerde, binnen de geheel zwartbonte veestapel, in een lactatiewaarde van 139. 'Ze was een echte ligboxenstalkoe, met keiharde benen, een perfecte uier en een heel goede productie. We hebben van haar wel ongeveer twintig stiertjes aan ki-organisaties in binnen- en buitenland verkocht.'

Henk Verhey, foktechnicus bij HG, kent Pietje 514 door en door en is betrokken geweest bij verschillende combinaties. 'Ze was een middelgrote, best geribde koe met een super uier en met heel goede benen. Wat benen betreft heeft ze veel meer van Jabot en Leader meegekregen dan haar volle broer Pericles. Op basis van voortschrijdend inzicht was de combinatie Faber x Tulip niet de gunstigste voor de benen. We hadden voor dit onderdeel dan ook stieren verwacht met een fokwaarde van rond de 100. Tequila

staat voor de benen maar liefst op 109.' De Faberzoon is met een ruime melkplas (+716), positieve gehalten en 112 totaal exterieur op dit moment de meest aansprekende zoon van Pietje 514. 'Het is een stier die qua vererving ver afwijkt van zijn stamboom. Pietje 514 heeft meer potentie gehad dan iedereen op voorhand dacht. Tequila vererft middelzware dieren met super benen en goede uiers. Wij zetten hem inmiddels in als stiervader en het is voor 99 procent zeker dat we van hem een dochtergroep showen op de NRM', stelt Henk Verhey.

De zonenschare van Pietje 514 bleef niet beperkt tot Red Devil en Tequila. Bij CR Delta en VRV kwam ook Huybens Allegro, de volle broer van Tequila, met goede cijfers door. Hij is, net als zijn volle broer Huybens Premium bij Alta, in de wachtperiode gesneuveld, waardoor hun invloed beperkt zal blijven. Genes Diffusion profiteert van de Pietjefamilie door Beautifulzoon Beau en bij de Italiaans ki-organisatie Genefix staat volle broer Huybens Deejay-red. 'We waren op zoek naar een roodbonte stier met hoge producties in de pedigree en waarbij de kans groot was dat hij fokstier zou worden', vertelt eigenaar Theo Pieters van Genefix. 'Hij is hier nu de nummer 1-totaalindexstier van Italië en troeft daarmee alle zwartbonten af.'

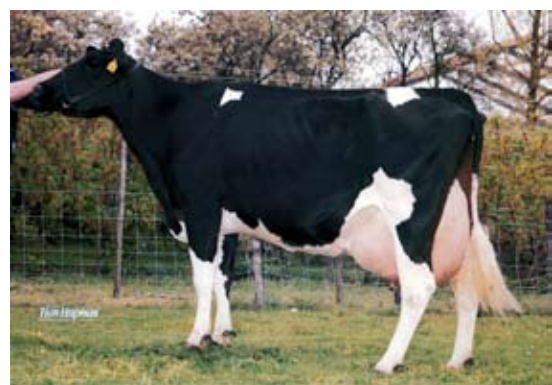
Invloedrijke koefamilie

Topstiermoeder Pietje 514 maakt het nieuws rondom haar fokprestaties niet meer mee. 'Twee lactaties hebben we haar veel gespoeld. Toen ze als zware spoelkoe voor de derde keer kalfde, hebben we haar niet meer aan de gang gekregen. Gelukkig hebben we veel vrouwelijke nakomelingen van onder andere Talent, September Storm, Classic en Spencer. Ze mochten af en toe iets luxer zijn, maar ze hebben stuk voor stuk super beenwerk, een goede uier en hoge producties. Wij hadden niet verwacht dat de invloed van Pietje 514 zo groot zou worden en wie weet wat er nog gaat komen', vertelt Huyben met gepaste trots. Er staan nog meerdere stiertjes uit Pietje 514 in de wachtperiode, maar ook de volgende generatie is alweer benut. 'We hebben onder andere uit de volle zus van Tequila, Apina Pietje 515 van familie Van de Ven uit Vinkel, drie stiertje in de opfok staan', vertelt Verhey.

Ondanks dat op dit moment alle ogen gericht zijn op de roodbontlijn staan ook de zwartbonte Pietjes nog altijd in de be-

Pietje 478 (v. Amos), 86 punten, moeder van Russel
Productie: 3.02 305 10.023 5,02 4,12

Pietje 525 (v. Elton), 92 punten, grootmoeder van Superior.
Productie: 3.11 305 14.006 4,08 3,38

Apina Pietje 515, 86 punten, volle zus van Tequila
Productie: 2.01 9.055 4,15 3,58 lw 110

langstelling. 'Er blijft onverminderd veel potentie in deze koefamilie zitten, waardoor wij jaarlijks ongeveer drie tot vier zwartbonte stiertjes uit de Pietjefamilie aankopen', vertelt Henk Buijs, foktechnicus voor zwartbont bij HG. 'Het feit dat de fokkers altijd intensief fokkerij bedreven hebben met deze familie, zorgt ervoor dat ze ook nu nog actueel is. Wanneer je de geschiedenis volgt is de Pietjefamilie absoluut één van meest invloedrijke Nederlandse koefamilies.'

Florus Pellikaan